

MARI
JUNGSTEDTOVÁ

této tiché noci

GOTLAND

FLEET

FLEET

Mari Jungstedtová

Této tiché noci

MARI
JUNGSTEDTOVÁ
této tiché noci

Copyright © Mari Jungstedt 2004
Published in agreement with Stilton Literary Agency
Translation © Karolína Kloučková, 2012

ISBN 978-80-87497-59-3
ISBN 978-80-7473-027-6 (PDF)

Mému muži Cennethu Niklassonovi – milovanému
nejlepšímu příteli

Neděle 11. listopadu

Nebe se po týdnu poprvé vyjasnilo. Unavené listopadové paprsky hledaly cestu mezi mraky a diváci na dostihové dráze ve Visby se toužebně zahleděli ke slunci. Poslední den dostihové sezóny. Ve vzduchu je cítit očekávání s lehkou příměsí melancholie. Promrzlí, ale nadšení diváci sedící na tribuně popíjejí pivo a horkou kávu z plastových kelímků, pojídají teplé párky s chlebem a dělají si poznámky v programu dostihů.

Henry Dahlström přezdíváný Blesk vytahuje placatku a pořádně si přihibbá domácí pálenky. Není to nic extra, ale zahřeje. Na lavici okolo něj sedí celá parta: Bengan, Gunsan, Monica a Kjelle. Všichni zrovna více či méně opilí.

Úvodní defilé právě začalo. Frkající, propocení teplokrevníci za doprovodu burácivé hudby z reproduktorů nastupují jeden po druhém v tanečním kroku, jezdci rozkročmo v sulkách.

Na velkých displejích nad závodní dráhou problíkávají postupně kvóty závodníků.

Henry zalistoval v programu. Chtěl vsadit v sedmém běhu na Ginger Star. Vypadá to, že nikdo jiný teprve tříleté klisně nedůvěřuje. Henry ji sledoval celé léto.

Má sice trochu tendenci přecházet do cvalu, ale je čím dál tím lepší.

– Koukni, Blesku, támhle je Pita Queen. No není úžasná? zamumlal Bengan a natáhl se po placatce.

Henrymu všichni říkají Blesk, protože dlouhé roky pracoval jako fotograf pro noviny Gotlands Tidningar. Do té doby, než se začal věnovat na plný úvazek alkoholu.

– To teda sakra je, odpověděl a zvedl se, aby si došel podat tiket.

Sázkové pokladny stály jedna vedle druhé, lidé ochotně vytahovali peněženky, předávali bankovky slečnám a podávali sázky. V restauraci o patro výš se místní štamgasti posilňovali bifteky a pivem a uznávaní sázkaři kouřili doutníky a diskutovali o dnešní formě koní a o stylu žokejů.

Pomalů se blížil začátek. První jezdec podle pravidel pozdravil rozhodčí na tribuně krátkým pokývnutím. Z reproduktorů se ozvalo ohlášení startu.

Po čtyřech běžích z pěti, na které vsadil, byl Henry stále velmi spokojen. Když bude mít i teď štěstí, doplní celou řadu. A protože v posledním běhu vsadil na outsidera Ginger Star, výhra by byla vysoká. Hlavně aby klisna nezklamala.

Padl startovní výstřel a Henry sledoval vozíky na dráze tak soustředěně, jak jenom po osmi pivech a neodhadnutelném množství pálenky dokázal. Když se ozvalo zvonění po prvním kole, cítil zrychlující se puls. Ginger Star si vedla dobře. Vlastně zatraceně dobře. Každým krokem dotahovala dva největší favority běhu a její obrys jako by byl v jeho očích čím dál zřetelnější. Silný krk, supící nozdry a uši mířící přímo vpřed. Má na to.

Jen teď necvátat, jen necvátat, mumlal si pro sebe jako slova mantry. Oči upřené na mladou klisnu, která

se ve zběsilém tempu blížila k cíli. Teď předběhla jednoho z rivalů. Henry si najednou vzpomněl na fotoaparát zavěšený okolo krku. Chtěl přece fotit. Udělal několik snímků a snažil se při tom zklidnit rozechvělé ruce.

Okolo koní na dráze se vzdouvala oblaka červeného písku. Jezdci bičovali koně a v publiku to začínalo vřít. Řada diváků už nevydržela sedět na místě, někteří tleskali nebo křičeli.

Ginger Star teď běžela bok po boku s posledním soupeřem. Jezdec poprvé použil bič. Dahlström prudce vstal a pozoroval koně hledáčkem fotoaparátu.

Když Ginger Star proběhla cílem těsně před velkým favoritem, rozlehl se tribunou zklamáný povzdech. Slyšel rozčilené komentáře okolo: „Jak to?“, „To snad není pravda!“, „Neskutečné!“, „Sakra!“.

On sám se sesunul na lavičku.

Vyšlo mu všech pět běhů.

Bylo slyšet jenom šustění koštěte po podlaze stáje a přežvykování koní, kteří si právě vychutnávali večerní dávku ovsu. Fanny Jonssonová zametala krátkými rytmickými pohyby. Celé tělo ji už po vší práci bolelo, a když byla hotová, posadila se na bednu s krmením před Regininým boxem. Klisna zvedla hlavu od žlabu. Fanny protáhla ruku stěnou boxu a pohládila ji po čumáku.

Štíhlá, snědá dívka zůstala ve stáji jako poslední. Odmítla jít s ostatními do blízké restaurace oslavit závěr sezóny. Dovedla si představit, jaké to tam bude. Ještě divočejší než jindy. Několikrát s nimi šla, ale nelíbilo se jí tam. Chodili tam majitelé koní, hodně popíjeli a potom se s ní snažili vtipkovat. Říkali jí princezničko, objímali ji a plácali přes zadek.

Někteří byli tím odváznější, čím víc toho vypili. Hodnotili její tělo, slovy i pohledy. Byla to banda ubožáků.

Zívla a vůbec se jí nechtělo vyrazit na kole domů. Máma má volno, takže je skoro jisté, že bude opilá. Jestli je doma sama, sedí na gauči s nespokojeným výrazem a láhvi vína před sebou. Fanny má jako obvykle zažít pocit viny nad tím, že nestrávila den s ní, ale s koňmi. Máma ani v nejmenším nechápe, že byl dostihový den a spousta práce kolem. A nerozumí ani tomu, že Fanny prostě musí pryč. Jenom stáj ji drží nad vodou. Nebýt koní, určitě by umřela.

Když si představila jiný, ještě horší scénář, zmocnil se jí neklid. Možná že máma není sama. Pokud je u nich její takzvaný přítel Jack, budou oba ještě opilejší a Fanny nebude moct usnout.

Zítra musí být brzy ráno ve škole a musí se vyspat, aby to zvládla. Osmá třída pro ni byla utrpením, které chtěla mít jenom co nejdřív za sebou. Od začátku roku se snažila, jak to jen šlo, ale bylo to čím dál horší. Nemohla se soustředit a chodila občas za školu. Prostě to nemohla vydržet.

Bylo toho na ni moc.

Pondělí 12. listopadu

Při každém výdechu se bublinka v koutku jeho úst zvětšovala, až nakonec praskla a slina sklouzla po bradě na polštář.

V pokoji bylo světlo. Žaluzie nebyly zatažené a na oknech zřetelně vynikaly špinavé šmouhy. Na okně stál jediný osamělý květináč s fialkou, která dávno uschla.

Neproniknutelné ticho panující v bytě přerušilo vtíravé zvonění telefonu a postupně vytrhávalo Henryho Dahlströma z hlubokého spánku. Tránilo se mezi stěnami chátrajícího bytu, mísilo se se snem, až nad ním nakonec zvítězilo. V hlavě se probouzely útržky myšlenek a Henryho nelítostně navracely do reality. Uvědomoval si abstraktní pocit štěstí, ale nemohl se rozpomenout, jaký k němu má důvod.

Když spustil nohy z postele, ozvala se bolest hlavy. Opatrně se posadil. Nemohl zaostřit a pozoroval rozmazané tvary před sebou. Žízeň ho přiměla se zvednout a doklopýtat do kuchyně. Podlaha se mu houpala pod nohama. Opřel se o futra dveří a pozoroval nepořádek.

Dvířka skříněk v kuchyni byla pootvíraná, dřez plný použitých sklenic, talířů se zbytky jídla a ve skleněné konvici od kávovaru zbytky kávy. Někdo upustil na

podlahu talíř. Mezi střepy bylo ještě poznat zbytky pečeného sledě a bramborové kaše. Na stole se tísnily plechovky od piva a prázdné láhve, přeplněný popelník a svazek dostihových tiketů.

V tom okamžiku si jasně uvědomil, z čeho plynul ten pocit radosti. Shrábl jako jediný výherce pořádný balík. Byla to závratná suma, přinejmenším v jeho očích. Vyplatili mu v hotovosti přes osmdesát tisíc. Přímo na ruku. Nikdy předtím tolik peněz pohromadě neviděl.

V příštím okamžiku mu problesklo hlavou, že neví, kam ty peníze dal. Strach, že by mohly být pryč, ho ochromil. Musel být včera pěkně pod parou. Tak zatračeně pořádný balík peněz!

Neklidně těkal pohledem po poloprázdných policích v otevřených skříňkách. Snad měl dost rozumu na to, aby peníze schoval. Jen jestli někdo z ostatních... Ne, to určitě ne. I když jak jde o alkohol a peníze, člověk nikdy neví.

Přerušil tok myšlenek a pokusil se vybavit si, co se dělo, když včera večer přišli z dostihů. Kam ty peníze sakra dal?

No jistě, komora. Rozechvělými prsty uchopil balíček náhradních sáčků do vysavače. Když nahmatal svazky bankovek, zhluboka vydechl. Klesl na podlahu a balíček s penězi při tom držel v rukou jako drahocennou vázu z pravého porcelánu. Zároveň mu hlavou probleskovaly úvahy o tom, co s penězi udělá. Co takhle vyrazit na Kanáry a popíjet koktejly s deštníčkama? Možná by mohl pozvat Moniku nebo Bengana – nebo klidně oba?

Před očima se mu vynořil obrázek dcery. Vlastně by asi měl poslat část peněz jí. Je už dospělá a bydlí v Malmö. Už dávno nejsou v kontaktu.

Henry vrátil balíček do komory a zvedl se. Před očima se mu roztančily tisíce hvězdiček.

Musí se něčeho napít. Plechovky od piva jsou prázdné a s láhvemi to není o nic lepší. Zapálil si jeden z delších nedopalků z popelníku a zaklel, když si popálil prsty.

Nakonec objevil na zemi pod stolem láhev vodky, ve které zůstal na dně aspoň slušný hlt. Žíznivě ho vypil a kolotoč v hlavě se trochu zpomalil. Vyšel na verandu a nadechl se chladného listopadového vzduchu. Na trávníku nečekaně objevil nenačatou plechovku piva. Vypil ho a konečně se cítil o moc líp. V ledničce našel kus klobásy a kastrůlek s oschlou bramborovou kaší.

Je po šesté a v obchodě už nic k pití nekoupí. Něco ale sehnat musí.

Svezl se do města autobusem. Řidič byl fajn chlap a nechal ho jet zadarmo, i když právě teď by si vlastně jízdenku klidně dovolit mohl. Když u Östercentra vystupoval, byl už v autobuse sám. Ve vzduchu byl cítit déšť, setmělo se a nikde nebylo nikoho vidět. Většina obchodů má tou dobou už zavřeno.

Na jedné z laviček u Aliho bufetu seděl Bengan s tím novým Örjanem z pevniny. Nepříjemný týpek. Snědý, vlasy sčesané dozadu, pronikavý pohled a svalnaté paže svědčící jasně o tom, čím si krátil čas v base, odkud nedávno vylezl. Seděl za těžké ublížení na zdraví. Paže a hrud' pokryté tetováním, které nad špinavým límcem vystupuje z košile. Henry se v jeho přítomnosti nikdy necítil dobře. A je to ještě horší o to, že s sebou Örjan neustále vodí svého nevrlého bojového psa, bílou obludu s hranatým čumákem a krvavě rudýma očima. A ještě se chlubí tím, že jeho pes v Östermalmu v centru Stockholmu zakousl trpasličího pudla. Nafoukaná snobská panička, které pejsek patřil, se prý chovala jako šílená a tloukla Örjana deštníkem, dokud nedorazila policie a nepostarala se o ni. Vyvázl jenom

s napomenutím, aby si pořídil silnější vodítko. O události dokonce informovala i televize.

Když se Henry přiblížil, ozvalo se od Örjanových nohou, kde obluda ležela, duté zavrčení. Bengan nekoordinovaně mávnul na pozdrav. Už z dálky bylo vidět, že je namol.

– Nazdar, jak se vede? Ještě jednou gratuluju, to teda byla klika.

Vrhal na přítele nepřítomný pohled.

– Díky.

Örjan vytáhl plastovou láhev s bezbarvým neidentifikovatelným obsahem.

– Dáš si?

– Jasně.

Alkohol ostře páchl. Po několika pořádných douškách se mu konečně přestaly trást ruce.

– Sedne, co?

Örjan položil otázku bez náznaku úsměvu.

– To jo, odpověděl Henry a sesunul se na lavičku vedle nich.

– A jak se máte vy?

– Ale jde to, dokud je hlava nad vodou a nohy na zemi.

Bengan se k němu naklonil a supěl mu do ucha.

– Sakra, to bylo štěstí s těma prachama. Takovej balík. Co s tím budeš člověče dělat?

– Ještě nevím.

Henry vrhnul rychlý pohled na Örjana, který si právě zapaloval cigaretu a díval se směrem k Východním valům. Zdálo se, že je neposlouchá.

– Pak o tom dáme řeč, zašeptal. Chci, abys o tom nikomu neříkal. Vůbec nikomu, jasný?

– No jasně, bez obav, slíbil Bengan. Spolehni se.

Poplácal Henryho po rameni a otočil se zase k Örjanovi.

– Podej to sem.

Natáhl se po láhvi.

– Jen pěkně pianko, sakra. Pianko.

Jako vždycky, pomyslel si Henry. Örjan vždycky mluví tak divně. Jaký zas pianko. Pes vycenil zuby.

Musí si jen ještě loknout a pryč odtud.

– Máš něco na prodej?

Örjan zalovil v ošoupané koženkové kabele a vytáhl další plastovou láhev domácí pálenky.

– Padesát babek. Ale možná máš na to, abys mi dal víc?

– Ne. Mám akorát padesátku.

Henry podal Örjanovi bankovku a sáhl po láhvi. Örjan ji nepouštěl z ruky.

– Určitě?

– To si piš.

– A co když ti nevěřím? Co když si myslím, že máš víc, jen nechceš víc dát?

– Jdi do háje, nech toho!

Přitáhl si láhev a zároveň se zvedl. Örjan se zasmál.

– Nerozumíš legraci?

– Musím jít. Mějte se.

Šel zpátky k autobusu bez jediného ohlédnutí. V zádech cítil Örjanův pichlavý pohled.

Pohodlně se rozvalil v jediném křesle v obývacím pokoji. Ve stánku, který má otevřeno dlouho do večera, si cestou domů koupil ještě grapefruitový tonic a namíchal si celkem dobrý koktejl. Plná sklenice stála před ním na stole a třpytila se kostkami ledu. Pozoroval žhavý konec cigarety v šeru místnosti a užíval si samotu.

Nestaral se o to, že v bytě ještě pořád není po včerejším večírku uklizeno.

Pustil si starou desku Johnnyho Cashe. Sousedka zabušila do zdi na protest, hudba ji zřejmě rušila při

sledování nekonečného seriálu v televizi. Ani to s ním nehnulo, protože opovrhoval vším, co patřilo k životu průměrných švédských měšťáků.

Dokonce i když ještě chodíval normálně do práce, vyhýbal se jakékoli rutině. Jako přední fotograf v místních novinách Gotlands Tidningar mohl do značné míry rozhodovat o své pracovní době. A když postupně začal dělat úplně na volné noze, dělal si pak samozřejmě naprosto, co chtěl.

Ve střízlivých chvílích si uvědomoval, že právě to byl začátek jeho konce. Získal volný prostor pro pití, které pomalu, ale jistě ukrádalo prostor pro práci, rodinný život i volný čas a nakonec všechno pohltilo. Rozešel se s manželkou, zákazníci se vytratili a kontakt s dcerou byl čím dál řidší, až před několika lety úplně vymizel. Nakonec neměl peníze ani práci. Z přátel mu zůstali jenom ti, s kterými chlastal.

Z myšlenek ho vytrhlo zašramocení zvenku. Zarazil se se sklenicí na půl cesty k ústům.

Co když je to některý z těch zatracených kluků, co obcházejí po okolí a kradou kola, přetřou je a snaží se je prodat dál? I on sám má venku nezamčené kolo. Už mu ho jednou chtěli štípnout.

Další šramot. Podíval se na hodiny. Tři čtvrtě na jedenáct. Někdo tam nepochybně je.

Může to být klidně jen nějaké zvíře. Třeba kočka.

Otevřel dveře na balkon a zahleděl se do tmy. Malou travnatou plochu pod ním ozařoval chladný svit pouliční lampy. Kolo stálo opřené o zeď na svém místě. Naproti se mihl stín a zmizel mezi stromy. Asi jen někdo venčí psa. Zavřel dveře a pro jistotu zamkl.

Vyrušení ho rozčílilo. Rozsvítil lustr a s odporem se rozhlížel po bytě. Nemohl se na tu spoušť dívat. Nazul si pantofle a rozhodl se sejít do temné komory ve sklepe. Chtěl vyvolat snímky z dostihů. Nafotil celý film

s Ginger Star, několik záběrů i přesně v okamžiku, kdy proběhla cílovou páskou. Se vztyčenou hlavou, letícím jezdce v sedle a přede všemi ostatními v cíli. Fantastický moment.

Správce domu byl tak laskavý, že mu dovolil využívat starou kolárnu. Nastěhoval sem kopírku, vyvolávací misky a připravil místo na sušení fotografií. Malé okénko zakryl černým kartónem, aby sem nepronikalo denní světlo.

Jediným zdrojem světla byla červená lampa na stropě. V jejím tlumeném svitu se dalo bez problémů pracovat. Měl práci ve fotokomoře rád. Moci se ve tmě a v tichu dokonale soustředit na jedinou věc. Podobný pocit klidu zažil před tím jenom jedinkrát, na svatební cestě do Izraele. Jeden den strávili tehdy s Ann-Sofí potápěním. Pod hladinou v naprosto klidném moři měl pocit, jako by se ocitl v jiné dimenzi. Nerušené a nedostupné pro neustále hlučící okolní svět. Potápěl se jenom jedinkrát v životě, ale zážitek se mu hluboce vryl do paměti.

Pracoval dobrou hodinu, když ho vyrušilo diskrétní zaklepání na dveře. Instinktivně znehybněl a napjatě naslouchal. Kdo to jen může být? Musí být skoro půlnoc.

Zaklepání se ozvalo znovu, pomaleji. Vytáhl fotografii z ustalovače a zavěsil ji, aby oschla. Mezitím přemítal, zda má otevřít, nebo ne.

Rozum mu napovídal, že nejlepší bude nechat dveře zavřené. Může to souviset s jeho výhrou. Někdo od něj chce peníze. Zpráva o výhře se už nepochybně rozšířila. Cítil, že zvuk z druhé strany dveří znamená nebezpečí. Měl sucho v ústech. Ale taky to může být jenom Bengan.

– Kdo je to? zavolal.

Otázka zůstala viset ve vzduchu. Žádná odpověď, jenom naprosté ticho. Posadil se na stoličku, sáhl po

láhvi pálenky a napil se několika rychlými doušky. Několik minut se nic nedělo. Seděl úplně klidně a čekal, aniž by věděl na co.

Náhle se ozvalo bušení z druhé strany, z okna. Tak se vyděsil, že málem upustil láhev z ruky. Opilost naráz zmizela a Henry upíral oči k zakrytému oknu. Skoro se neodvažoval dýchat.

Rány se opakovaly. Tvrdé nárazy, jako by osoba venku neklepala rukou, ale nějakým předmětem. Měl pocit, že se celá místnost okolo něj smršťuje. Sedí tady jako zvíře lapené v pasti a někdo zvenčí si s ním hraje. Na čele mu vyrazily krůpěje potu a dělalo se mu nevolno. Potřeboval na záchod.

Bušení přešlo v rytmické bouchání, monotónní tlukot na sklepní okno. Nebyla naděje, že by někdo v domě zaslechl jeho volání o pomoc. Uprostřed noci obyčejného všedního dne. Chce snad ten člověk okno rozbít? Dovnitř se jím protáhnout nemůže, na to je příliš malé. Dveře zamkl, to věděl jistě.

Najednou se rozhostilo ticho. Každický sval v těle měl maximálně napjatý. Soustředěně naslouchal, ale slyšet nebylo vůbec nic.

Seděl skoro hodinu bez jediného pohybu, než se odvážil vstát. Rychlým pohybem ztratil rovnováhu a zavrával. Dělal se mu mžitky před očima, bílé hvězdičky v černé tmě. Musí na záchod, déle už nevydrží. Sotva se držel na nohou.

Když otevřel dveře, bylo mu okamžitě jasné, že udělal chybu.

Fanny si pročesávala hřebenem husté vlasy a pozorovala se v zrcadle. Měla tmavě hnědé oči a právě tak temnou pleť. Matka Švédka a otec z Karibiku. Mulatka bez jediné stopy typicky černošských rysů. Má drobný rovný nos a úzké rty. Černočerné vlasy už jí sahají až

k pasu. Někteří lidé ji považují za Indku, někdy hádají, že pochází ze severní Afriky, z Maroka nebo z Alžír-ska.

Vylezla právě ze sprchy, natáhla si kalhotky a veliké tričko. Vydrhnutá tvrdým kartáčem, který si nedávno koupila v obchodáku. Bolestivě škrábal na těle. Matka se divila, co s ním bude dělat.

– Mýt se. Člověk je pak mnohem čistší. A je to výbor-ný na pleť, odpověděla. Vysvětlila matce, že pach koní proniká hrozně hluboko. Sprcha se stala její nejlepší přítelkyní.

Otočila se prohlížela si teď svoje hubené tělo z profi-lu. Když se narovнала v zádech, v ramenu jí zakřupalo. Prsa vyčnívala přímo vpřed a byla tak ještě výraznější. Proto chodila pořád trochu nahrbená. Byla předčasně vyvinutá. Prsa jí vyrostla už ve čtvrté třídě. Zpočátku dělala všechno proto, aby je skryla. Pomáhala si veliký-mi silnými svetry.

Nejhorší to bylo při tělocviku. I když měla sportovní podprsenku, která jí prsa tiskla k tělu, stejně byla při skákání nebo běhání nápadná. Proměna vlastního těla se jí hnusila. Proč musí člověk tak zošklivět, když do-spívá? Chlupy v podpaží si holila, jakmile byly jenom milimetr dlouhé. A k tomu to, co se dělo v břiše. Krev, která jí každý měsíc špinila kalhotky a prostěradlo, když začala krvácet v noci. Svoje tělo nenáviděla.

A kvůli tmavé pleti to bylo ještě horší. Ve třídě měla ještě dva spolužáky černé pleti. Byli dvojčata, měli je-den druhého. Dva kluci adoptovaní z Brazílie, nejlepší fotbalisté z celé školy. Vytahovali se, že vypadají jako Roberto Carlos. Tmavá pleť pro ně byla přínosem. Pro ni ne. Nechtěla vyčnívat.

Toužila po tom trávit čas s kamarády a mít taky nějakou nejlepší přítelkyni. Takovou, které by mohla důvěřovat a sdílet s ní všechny starosti. Ve škole už si

jí dávno nikdo nevšímal a chodila do školy i ze školy sama. Zároveň dobře věděla, že je to její vlastní chyba. Když přišla na druhý stupeň, v sedmičce, některé spolužačky se jí občas ptaly, jestli s nimi nechce po škole někam jít. Vždycky řekla ne. Ne proto, že by nechtěla, ale musela rychle domů kvůli Benovi a kvůli všemu, co musela doma dělat. A že by někoho pozvala k sobě domů, na to nemohla ani pomyslet. Pravděpodobnost, že byt bude neuklizený a zakouřený, závěsy zatažené a zbytky snídaně ještě na stole, byla příliš velká. Deprimovaná matka s cigaretou v koutku úst a skleničkou vína v ruce. Takový pohled nepřála ani sama sobě, natož nějaké spolužačce. Co by z toho bylo za řeči. Bylo by to příšerně trapné a problémů má už takhle dost.

Proto byla Fanny osamělá. Spolužáky časem přestalo bavit se jí ptát a nakonec nikoho ani nenapadlo se s ní dát do řeči. Jako by vůbec neexistovala.

Neděle 18. listopadu

Kriminálního komisaře Anderse Knutase probudily kroupy bubnující na ploché střeše vily kousek za hradbami Visby.

Vylezl z postele, a když se jeho nohy dotkly chladné podlahy, zachvěl se zimou. Unaveně sáhl po županu a vytáhl žaluzie. Udiveně vyhlédl ven, kroupy v listopadu jsou opravdu neobvyklé. Zahrada připomínala Bergmanovy černobílé filmy. Holé větve stromů chmurně vystupovaly na pozadí ocelově šedé oblohy. Mraky táhly kolem, jeden hrozivější než druhý. V dálce viděl ženu s kočárkem. Nahrbená v tmavě modrém plášti se snažila uniknout větru a ostrým ledovým hrudkám, které se nepřestávaly sypat k zemi. Dva načepýření vrabci se k sobě těsně tiskli pod rybízovým keřem, jehož tenké větvičky skýtaly jenom chabou ochranu.

Proč bych teď vlastně vstával, pomyslel si a zalezl zpátky do vyhrátých peřin. Line k němu byla otočená zády a zdálo se, že stále spí. Přitulil se k ní a políbil ji na krk.

Lákavá vyhlídka nedělní snídaně s čerstvými vdolky a kávou je nakonec přiměla vstát. Místní rozhlasová

stanice dávala písničky na přání a kočka usazená na parapetu se snažila ulovit kapky stékající zvenku po okně. Netrvalo dlouho a do kuchyně se ještě v pyžamu přišouraly i děti, dvojčata Petra a Nils. Nedávno oslavili dvanácté narozeniny. Mají po Line zrzavé vlasy a pihaté obličejy a po otci jsou vytáhlí a štíhlí. Vypadají podobně, ale povahy mají dokonale odlišné. Petra zdědila po otci klid, miluje rybaření, golf a vůbec všechno, co se dá dělat venku. Nils je temperamentní, rád se hlasitě směje, pořád vymýšlí opičárny a je blázen do hudby a filmu, přesně jako Line.

Knutas se podíval na teploměr za oknem. Dva stupně nad nulou. Smutně si uvědomil, že slunečný říjen je nenávratně pryč. Jeho nejoblíbenější měsíc. Svěží vzduch, listí hrající všemi barvami od okrové po sytě purpurovou, vůně hlíny a jablek. Lesknoucí se jeřabiny a lesy plné hub. Modré nebe. Ani příliš horko, ani příliš chladno.

Říjen teď ustoupil šedivému a mlhavému listopadu. Slunce vychází krátce po sedmé ráno a před čtvrtou odpoledne už zase zapadá. Od teď až do Vánoc budou dny čím dál kratší.

Žádný div, že v téhle roční době trpí tolik lidí depsemi. Každý, kdo musí vyjít ven, dělá všechno pro to, aby byl co nejrychleji zase zpátky v teple. Lidé chodí ve větru a dešti se skloněnými hlavami a nemají ani sílu pohlédnout jeden na druhého. Nejlepší by bylo uložit se k zimnímu spánku jako medvědi, říkal si Knutas. Tenhle měsíc je jen škaredá přechodná fáze, víc nic.

Léto jako by bylo dávnou minulostí. V létě to vypadá na ostrově úplně jinak. Na Gotland dorazí rok co rok stovky tisíc turistů, kteří si tu chtějí užít překrásnou přírodu, písčité pláže a atmosféru středověkého města Visby. Samozřejmě že jsou turisté na ostrově potřeba, znamená to ale i spoustu práce pro místní policii. Skupinky

mladých lidí se sjíždějí do mnoha podniků ve Visby a problémů s alkoholem a drogami podstatně přibývá.

Ale letošní léto bylo ještě mnohem horší. Celý ostrov vyděsil sériový vrah, místní lidé i turisté šileli strachem. Policie musela pracovat pod silným tlakem, který ještě zesílil neobyčejně velký zájem médií.

Knutas nakonec běh událostí cítil jako svou prohru. Pořád mu vrtalo hlavou, proč policie nepřišla na souvislost mezi oběťmi dřív a proč muselo zemřít několik mladých žen.

Po pěti týdnech dovolené s rodinou se vrátil zpět do služby. Odpočatý se ale necítil.

Podzim naštěstí uběhl bez výrazných událostí, a to bylo přesně to, co potřeboval.

Stojí za dveřmi a tiskne tlačítko zvonku určitě už nejmíň pět minut. Tak příšerně tvrdě ten Blesk přece spát nemůže. Už ani nezvedá prst ze zvonku, ale z bytu se neozývá vůbec nic.

S určitou námahou se sehnul a zavolal do štěrbinu ve dveřích, kam se vhazuje pošta.

– Blesku! Blesku! Sakra, otevři!

S povzdechem se opřel o dveře a zapálil si, i když věděl, že sousedi by nadávali, kdyby ho zahlédli.

Bylo to už skoro týden, co se viděli u Östercentra, a Blesk se od té doby neukázal. Bylo to divné. I kdyby jinak nic, potkali by se určitě aspoň na stanici autobusu nebo před obchodem.

Naposledy natáhl z cigarety a zazvonil na sousedku.

– Kdo je to? ozval se slabý hlas.

– Jsem kamarád Bles... Henryho Dahlströma tady odvedle. Chci se jen na něco zeptat.

Dveře se pootevřely a sousedka vykukovala zpoza silného bezpečnostního řetízku.

– Co potřebujete?

– Viděla jste v poslední době Henryho?

– Stalo se něco?

Oči se jí zvědavě rozsvítily.

– Né, myslím, že ne. Jen bych rád věděl, kde je.

– Od toho virválu před týdnem jsem od něj nezaslechla ani hlásku. To byl příšerný rámus. Asi zas nějaký opilecký večírek jako obvykle, řekla rýpavě a vrhla na něj obviňující pohled.

– Nevíte, jestli má někdo klíče od jeho bytu?

– Správci domu mají klíče od všech bytů. Jeden z nich bydlí v protějším vchodu. Zkuste se u něj přeptat. Jmenuje se Andersson.

Když se za pomoci správce dostal dovnitř do bytu, objevili uvnitř strašnou spoušť. Vytahané zásuvky, prázdné skříně a obsah vyházený na podlaze, povalené kusy nábytku. Všude poházené knihy, papíry, oblečení a další věci. V kuchyni na podlaze se povalovaly zbytky jídla, střepy, prázdné láhve a vajgly. Páchlo to tu směsí starého piva, cigaretového dýmu a smažené ryby. Někdo rozházel polštáře z pohovky i peřiny.

Oba se zastavili uprostřed obývacího pokoje a jenom zírali.

Správce ze sebe stěží vypravil větu.

– Co se tady proboha stalo?

Otevřel dveře na balkon a vyhlédl ven.

– Tam taky není. Zbývá jedině jeho temná komora.

Sešli po schodech dolů do sklepa. Podél prázdné chodby byla řada dveří nadepsaných „Prádelna“, „Kočárkárna“, „Kolárna“, na protější stěně vchody do normálních sklepů zavřených mřížemi. Došli až k nenápadným dveřím úplně vzadu. Zápach je skoro porazil. Z temné komory vycházel puch, z kterého se jim oběma zvedl žaludek. Andersson rozsvítil a uviděli něco příšerného. Na podlaze ležel Henry Dahlström v kaluži vlastní krve. Ležel na břiše obličejem k zemi. Hlavu měl

v týlu rozbitou, bylo vidět otevřenou ránu v lebce velkou jako pěst. Stěny a dokonce i strop byly postříkané krví. Roztažené paže poseté malými hnědými puchýřky. Tmavé skvrny vzadu na džínách prozrazovaly, že si nadělal do kalhot. Andersson couval chodbou ven.

– Musím zavolat policii, vyjekl. Máte mobil? Já ho nechal nahoře.

Zavrtění hlavou bylo jedinou odpovědí.

– Počkejte tu, než se vrátím. Nikoho sem nepouštějte.

Správce se otočil a pospíchal po schodech nahoru.

Když se vrátil, Bleskův známý byl pryč.

Panelové bytovky působily v šeřícím se listopadovém dni ponuře. Anders Knutas a jeho nejbližší kolegyně, kriminální inspektorka Karin Jacobssonová, vystupovali z auta na Jungmansgatan ve čtvrti Gråbo.

V ledovém severním větru se rychlými kroky přiblížili ke vchodu domu, kde bydlel Henry Dahlström. Před domem postával hlouček lidí, někteří právě rozmlouvali s policií. Další policisté právě obcházel sousedy a správce domu byl předvolán k výslechu.

Dům byl oprýskaný, světlo nad vchodem rozbité, omítka na schodišti opadaná.

Pozdravili kolegu, který je zavedl k fotokomoře. Když otevřel dveře, vyrazil proti nim příšerný zápach. Nesnesitelný nasládlý mrtvolný pach prozrazoval, že tělo už přešlo do stádia rozkladu. Karin cítila, jak se jí nebezpečně zvedá žaludek. Na místě nálezu mrtvoly už zvracela několikrát a dnes se tomu chtěla rozhodně vyhnout. Vytáhla kapesník a přitiskla si ho k ústům.

Ve dveřích temné komory se objevil kriminální technik Erik Sohlman.

– Zdravím vás. Oběť se jmenuje Henry Dahlström. Nejspíš ho znáte. Starý alkoholik, co býval fotografem.

Tohle byla jeho temná komora. Zdá se, že ji pořád používal.

Kývnul hlavou směrem k místnosti.

– Má rozbitou lebku, zranění způsobilo množství úderů. Krev je všude. Chci vás jen varovat, není to zrovna veselý pohled.

Zastavili se ve dveřích a zírali dolů na tělo.

– Kdy zemřel? zeptal se Knutas

– Řekl bych, že tu leží asi týden. Tělo se začalo rozkládat, zatím ne rychle, protože je tu celkem chladno. Ale ještě pár dní a bylo by to cítit po celém domě.

Sohlman si odhrnul vlasy z čela a vzdychl.

– Musím pokračovat. Bude to chvíli trvat, než vás pustíme dovnitř.

– Jak dlouho?

– Několik hodin. Byl bych rád, kdybyste mohli počkat do zítřka. Je tu spousta práce. A totéž platí i o jeho bytě.

– Dobře.

Knutas si prohlížel nevelkou místnost. Byla zaplněná do posledního místečka. Všude se tísnily plastové misky, kanistry s chemikáliemi, nůžky, hromady fotografií, nejrůznější bedny a krabice. V jednom rohu stála dokonce kopírka.

Jedna miska ležela vylitá na zemi a chemikálie se míсила s krví.

Když vyšli z domu na ulici, Knutas zhluboka natáhl čerstvý večerní vzduch. Byla neděle večer, osmnáctého listopadu, čtvrt na devět. Z temné oblohy se začal snášet déšť se sněhem.

Pondělí 19. listopadu

Druhý den ráno se na policejní stanici na Norra Hantsegatan sešlo vedení vyšetřovacího týmu. Renovace budovy už byla dokončená a kriminální oddělení získalo nové prostory. Zasedací místnost byla světlá, s vysokým stropem a dvakrát tak velká než ta stará.

Většina vybavení byla pořízena v jednoduchém skandinávském stylu, v šedé a bílé barvě, nábytek v březové dýze. Uprostřed místnosti stál dlouhý a široký stůl s deseti místy po každé straně. Na jednom krátkém konci visela na zdi velká tabule a promítací plátno. Všechno vonělo novotou. Světlá barva na stěnách sotva stačila doschnout.

Obě dlouhé stěny místnosti lemovala velká okna. Jedna řada oken s výhledem do ulice, na parkoviště u supermarketu a na východní část hradeb, za kterými bylo vidět až na moře. Druhá řada oken do chodby, takže bylo možné sledovat, kdo jde kolem. Lehké bavlněné závěsy se daly zatáhnout, když bylo třeba mít naopak víc soukromí. Stará žlutá látka byla nahrazena bílou s decentním vzorem.

Knutas dorazil na schůzku s několikaminutovým zpožděním, což bylo velmi neobvyklé. Když vstoupil

dovnitř s kelímekem kávy v jedné a deskami v druhé ruce, v místnosti bylo rušno. Bylo po osmé ráno a všichni už byli na svých místech. Sundal si kabát a přehodil ho přes opěradlo židle. Usadil se jako vždy v čele stolu a napil se trpké kávy z automatu. Pozoroval kolegy, kteří zatím pokračovali v rozhovorech.

Napravo jeho nejbližší spolupracovnice Karin Jacobssonová: třicet sedm let, drobná hnědooká tmavovláska. Co se týče práce, je cílevědomá a odvážná a dokáže se pěkně rozčílit. Je otevřená a dobře se s ní povídá, ale o jejím soukromém životě neví skoro nic, ačkoliv jsou kolegové už patnáct let. Žije sama, nemá děti. Knutas ani neví, jestli má právě teď nějakého přítele.

Celý podzim se musel obejít bez ní a moc ji postrádal. V souvislosti s letními vraždami bylo s Karin vedeno interní vyšetřování kvůli podezření z porušení služební povinnosti. Stíhání bylo sice zastaveno, ale Karin i tak celou záležitost velmi těžce nesla. Po celou dobu vyšetřování byla mimo službu a hned po jeho skončení si vzala dovolenou. Neměl nejmenší tušení, co celou tu dobu, kdy byla pryč, dělala.

Teď byla ponořená do tichého rozhovoru s kriminálním inspektorem Thomasem Wittbergem. Ten se svou hřívou blond vlasů a svalnatým tělem připomíná spíš surfaře než policistu. Sedmadvacetiletý milovník večírků, pokaždé s novou krasavicí po boku, ale v práci dokonale spolehlivý. Dokázal skvěle zúročit svůj talent pro jednání s lidmi. Jeho vedení výslechů je obdivuhodné.

Lars Norrby na druhé straně stolu je Wittbergův pravý opak. Vysoký, tmavovlasý a pečlivý, někdy až pedantský. Z jeho schopnosti udělat problém z každé maličkosti Knutas občas šílí. Oba dokonale znají pracovní návyky toho druhého. Začínali u policie ve stejné době

a nějakou dobu společně hlídkovali. Teď bylo oběma skoro padesát a znali gotlandské kriminálníky i sebe navzájem jako své boty.

Kriminální inspektor Norrby je zároveň tiskový mluvčí místní policie a zástupce šéfa kriminálního oddělení. Knutas z této kombinace není pokaždé úplně nadšený.

Technik týmu, Erik Sohlman, je horlivý, temperamentní a zanícený policista. Je taky neuvěřitelně systematický.

U stolu právě teď sedí ještě vrchní prokurátor gotlandského soudu, Birger Smittenberg. Rodilý Stockholman žijící už dlouhá léta na Gotlandu. Knutas si na něm cení jeho zkušeností a vynakládaného úsilí.

Knutas schůzku zahájil:

– Obětí je Henry Dahlström přezdíváný Blesk, ročník 1943. Tělo bylo nalezeno včera večer těsně po šesté hodině ve sklepní místnosti, kterou využíval jako fotokomoru. Pokud jste o tom ještě všichni neslyšeli, byl to jeden z těch pobudů, co známe od Östercentra. Býval to úspěšný fotograf, foťák nosíval ještě i teď neustále přes rameno, podle toho si ho nejspíš vybavíte.

Okolo stolu panovalo napjaté ticho, všichni pozorně naslouchali.

– Dahlströmovo tělo bylo nalezeno s velkou otevřenou ranou v týlu. Jde tedy nepochybně o vraždu. Tělo bylo během dne převezeno na soudní patologii v Solně.

– Našli jste vražednou zbraň? zeptal se Norrby.

– Zatím ne. Prohledali jsme fotokomoru i byt. Nic jiného jsme ani neuzavírali. Nemělo by to význam, protože tělo leželo ve sklepě celý týden a bůh ví, kolik lidí za tu dobu prošlo po schodišti. Dahlström bydlel v přízemním rohovém bytě. Okolo vede cesta ke koupališti Terra Nova. Budeme muset celou oblast pro-